

Esipuhe

Finnvera Oyj ja Suomen Yrittäjät tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja sen kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometriä kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raporteina. Valta-kunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Pk-yritysbarometri perustuu runsaan 3000 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut varsin hyvä.

Syksyn 2004 alueellisessa raportissa tarkastellaan alueen pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana, yrityksen kehittämistarpeita, elinkeinoilmastoa sekä sukupolvenvaihdoksia. Lisäksi raportissa tarkastellaan yritysten rahoitustarpeisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten investointeja, kasvuhakuisuutta, asiakkaiden maksuhäiriöitä sekä rahoitusvaikeuksien yleisyyttä. Koko maan kaikkia yrityksiä koskevat tulokset löytyvät myös tästä raportista.

Helsingissä 20.10.2004

Markku Mäkinen
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO.....	3
AINEISTO.....	4
TUTKIMUSTULOKSET	6
1 Varsinais-Suomen ja koko maan yritykset.....	6
2 Yritykset ja työllisyys.....	7
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	8
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	10
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	11
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	13
7 Elinkeinoilmasto	14
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	16
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	17
10 Pk-yritysten investoinnit.....	18
11 Pk-yritysten rahoitus	19

Finnveran yhteystiedot

Suomen Yrittäjien yhteystiedot

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan lähimmän vuoden aikana Varsinais-Suomessa ja koko maassa oman yrityksen kannalta. Varsinais-Suomessa toimivista pk-yrityksistä lähes kolmannes ennakoii suhdannenäkymien paranevan ja 7 prosenttia vastaavasti heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan ovat alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät heikommat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Viime kevääseen verrattuna ovat Varsinais-Suomessa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana heikentyneet. Samaan aikaan koko maan pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat hieman paremmat kuin edellisen kyselyn aikana keväällä 2004.

Koko maan ja Varsinais-Suomen pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Liikevaihtoa lukuun ottamatta alueen pk-yritysten suhdannenäkymät ovat jonkin verran paremmat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin kaikkien tekijöiden osalta. Liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymät ovat Varsinais-Suomessa jonkin verran paremmat kuin keväällä 2004. Varsinais-Suomessa toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Varsinais-Suomessa nyt lähes samalla tasolla kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat alueella paremmat kuin keväällä 2004 (saldoluku +8%).

Varsinais-Suomessa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne sekä yleinen suhdannetilanne/maailmantilanne. Alueen pk-yritykset kokevat koko maan pk-yrityksiä harvemmin yleisen suhdanne-/maailmantilanteen yrityksen kehittämisen esteeksi. Muilta osin tulokset ovat samaa tasoa kuin koko maassa. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 6 prosentilla Varsinais-Suomen pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 1 prosentilla, rahoituksen hinta 2 prosentilla ja vakuuksien puute 4 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Varsinais-Suomessa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan yhtä suuren kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

Koko maassa pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,5 prosenttia ja Varsinais-Suomessa 11,7 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Varsinais-Suomen pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin ja mainontaan sekä markkinointiin. Koko maan pk-yritysten investointeihin verrattuna alueen yritykset investoivat keskimääräistä enemmän edellä mainittuihin kohteisiin.

Ulkoista rahoitusta on Varsinais-Suomessa 51 prosentilla ja koko maassa 53 prosentilla pk-yrityksistä. Keväällä 2004 ulkoista rahoitusta oli 60 prosentilla alueen ja 57 prosentilla koko maan pk-yrityksistä. Viimeisen 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta on ottanut joka neljäs Varsinais-Suomessa toimiva pk-yritys ja seuraavan 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta aikoo ottaa joka viides alueella toimiva pk-yritys. Niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on ulkoista rahoitusta, on 70 prosentilla pankkiluottoja, 22 prosentilla osamaksurahoitusta ja 19 prosentilla Finnveran lainoja ja takauksia.

Varsinais-Suomessa 10 prosenttia pk-yrityksistä ennakoii asiakkaiden maksuhäiriöiden lisääntyvän ja kolme prosenttia vähenevän seuraavan vuoden aikana. Alueen pk-yrityksistä odottaa nyt pienempi osuus maksuhäiriöiden lisääntyvän (saldoluku +3%) kuin viime keväänä (saldoluku +6%).

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta elokuussa 2004.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Helsinki Media Oy:n ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala ja sijainti. Otoskoko on 3320 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 27.7.-27.8.2004. Haastattelut on tehty puhelimitse tietokoneohjattua puhelinhaastattelujärjestelmää käyttäen. Haastattelutyön ovat tehneet Tietoykkönen Oy:n erityisesti tehtävänsä koulutetut tutkimushaastattelijat. Raportin luvussa 'Aineisto' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Varsinais-Suomen osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Tietoykkösessä toimitusjohtaja Lasse Luoma, Suomen Yrittäjissä johtaja Risto Suominen ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).
- 2) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.
Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39%, huononee 9% \Rightarrow saldoluku = + 30%

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

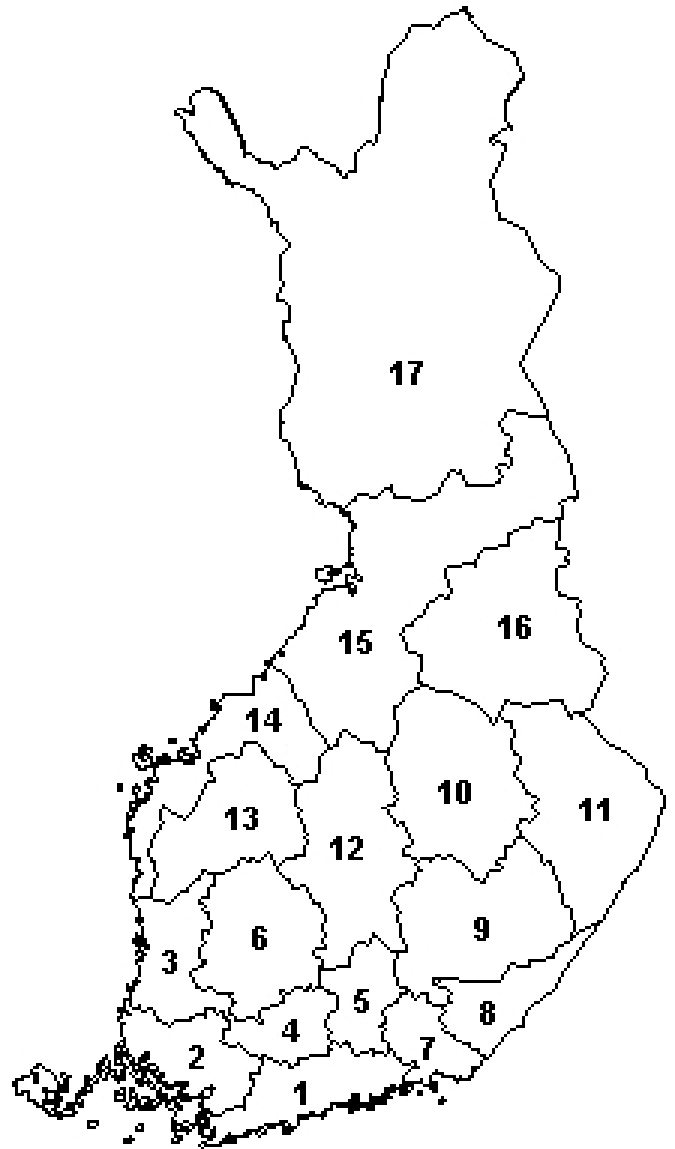
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 2/2004
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	VARSINAIS-SUOMI	265	100%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: 15-37)	41	15%
	Rakentaminen (TOL: 45)	41	15%
	Kauppa (TOL: 50-52)	75	28%
	Palvelut (TOL: 55,60-63,70-74,92-93)	108	41%
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	166	63%
	5 - 9 henkilöä	45	17%
	10 - 19 henkilöä	23	9%
	20 - 49 henkilöä	21	8%
	50 + henkilöä	10	4%
LIIKEVAIHTO VUONNA 2003	Alle 0,20 milj. euroa	64	24%
	0,20 - 0,49 milj. euroa	57	22%
	0,50 - 1,49 milj. euroa	47	18%
	1,50 + milj. euroa	50	19%
	Ei vastausta	47	18%
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	18	7%
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	127	48%
	Pyrkii säilyttämään asemansa	84	32%
	Ei kasvutavoitteita	34	13%
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	2	1%
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	209	79%
	Kyllä	56	21%
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	174	66%
	1996 - 2000	46	17%
	2001 - 2004	45	17%
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	168	63%
	Palkattu toimitusjohtaja	52	20%
	Muut	45	17%

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. **Varsinais-Suomi**
3. **Satakunta**
4. **Kanta-Häme**
5. **Päijät-Häme**
6. **Pirkanmaa**
7. **Kymenlaakso**
8. **Etelä-Karjala**
9. **Etelä-Savo**
10. **Pohjois-Savo**
11. **Pohjois-Karjala**
12. **Keski-Suomi**
13. **Etelä-Pohjanmaa**
14. **Pohjanmaa**
15. **Pohjois-Pohjanmaa**
16. **Kainuu**
17. **Lappi**

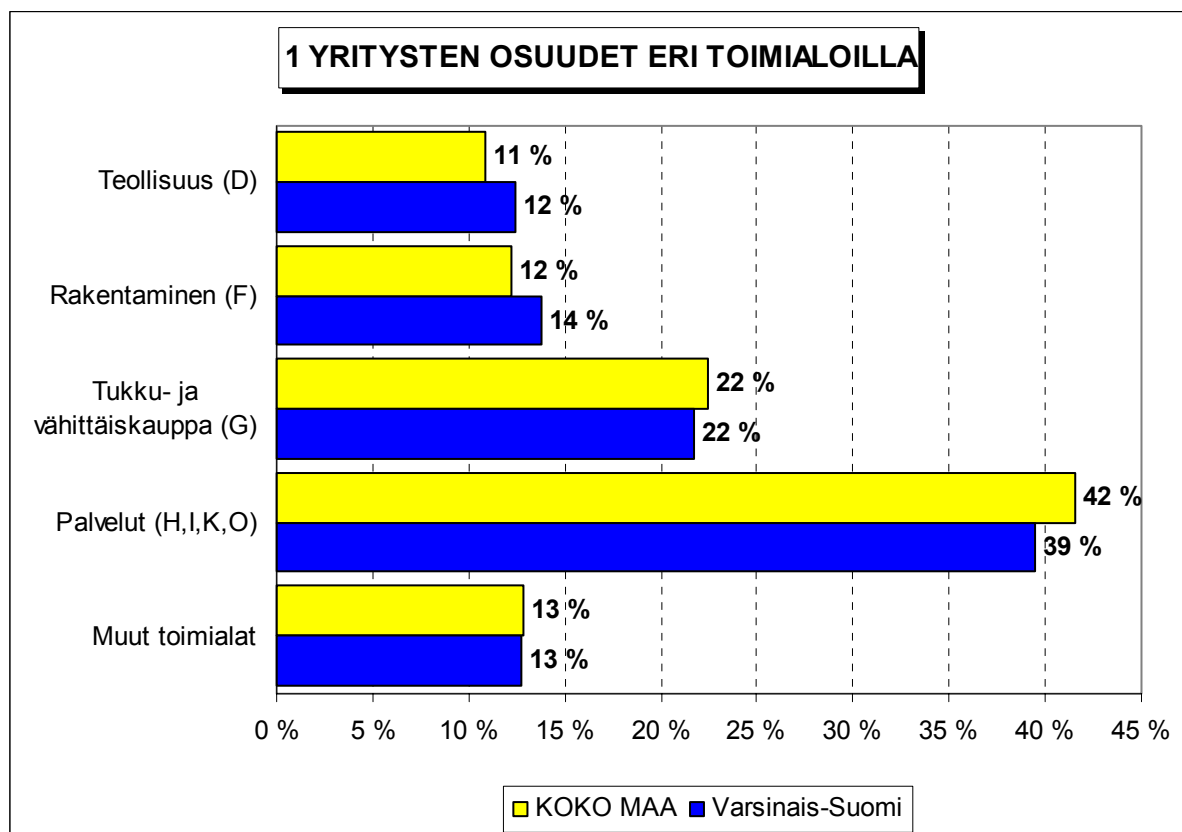

Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

TUTKIMUSTULOKSET

1 Varsinais-Suomen ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2002 noin 226600 yritystä. Näistä yrityksistä 21200¹ toimi Varsinais-Suomessa. Varsinais-Suomessa on rakennusalan yrityksiä suhteellisesti enemmän ja palvelualojen yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Teollisuudessa sekä tukku- ja vähittäiskaupan alalla toimivien yritysten suhteelliset osuudet ovat Varsinais-Suomessa lähellä koko maan yritysjakautumaa.

Toimialan nimen jäljessä on suluisissa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialakoodi.

¹ Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

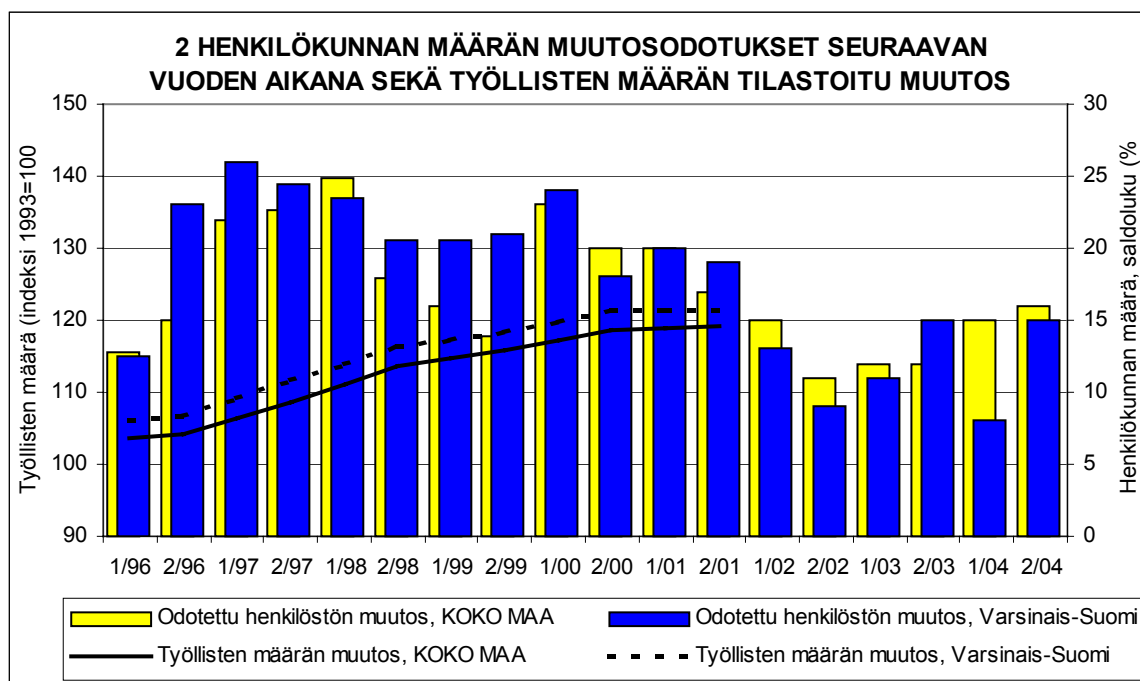
Varsinais-Suomessa olevissa yritysten toimipaikoissa työskenteli vuonna 2001 noin 115500 henkilöä². Työttömyysaste oli talvella 2004 Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (4. neljännes, 2003) mukaan koko maassa 8,2 % ja Varsinais-Suomessa 7,2 %.

Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	21	74	5	16
Varsinais-Suomi	20	74	5	15

Varsinais-Suomessa toimivat pk-yritykset odottavat edelleen työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Varsinais-Suomessa nyt saldoluvin mukaan lähes samaa tasoa kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat alueella paremmat kuin keväällä 2004 (saldoluku +8%). Koko maassa ovat henkilökunnan määrän suhdannenäkymät lähes samaa tasoa kuin edellisessä kyselyssä, sillä keväällä 2004 henkilökunnan määrän saldoluku oli koko maassa +15%.

Seuraavassa kuviossa on verrattu Varsinais-Suomen työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Varsinais-Suomen pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäynti-tilastosta vuodelta 2001.

² Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu henkilökunnan suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/96-2/99 kahden jakson keskiarvona. Koko maan henkilökunnan määrän suhdannenäkymien saldoluviut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

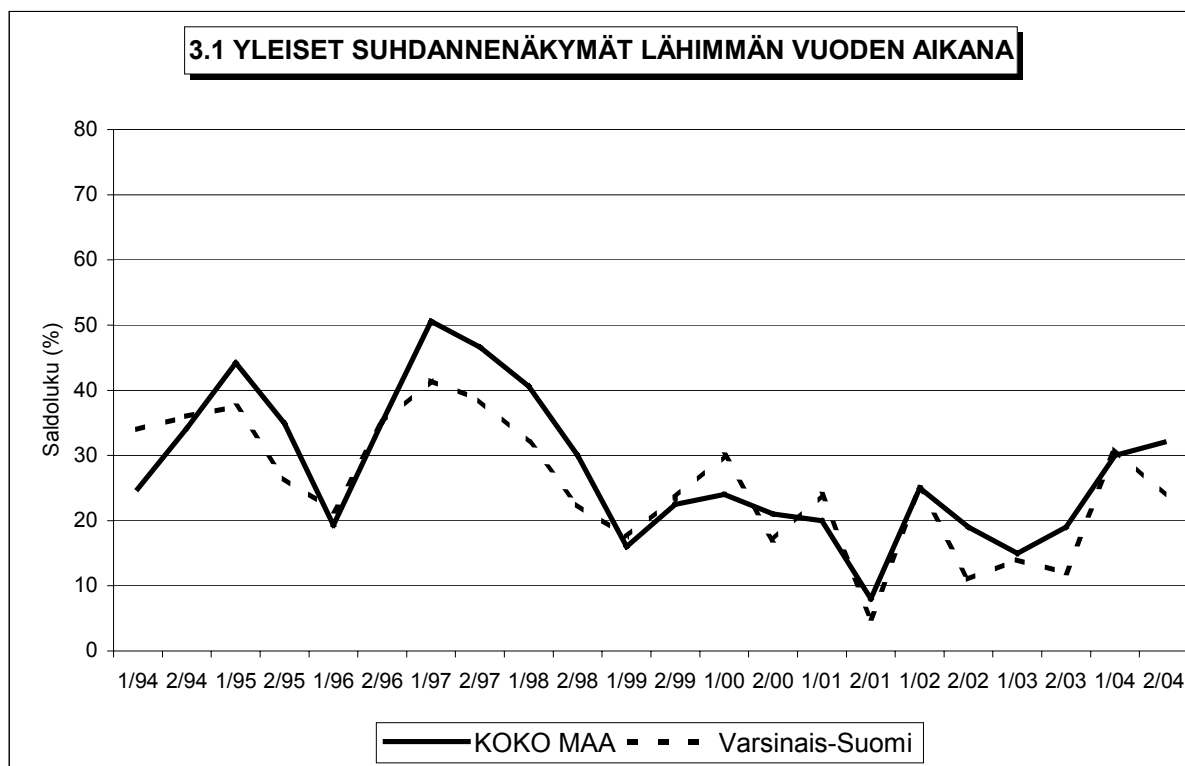
3.1 Yleiset suhdannenäkymät

Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
	%	%	%	%
KOKO MAA	39	54	7	32
Varsinais-Suomi	31	62	7	24

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden oman yrityksen kannalta paranevan lähimmän vuoden aikana Varsinais-Suomessa ja koko maassa. Varsinais-Suomessa toimivista pk-yrityksistä lähes kolmannes ennakoi suhdannenäkymien paranevan ja 7 prosenttia ennakoi suhdanteiden heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan ovat alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät heikommät kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/94 lähtien. Viime kevääseen verrattuna ovat Varsinais-Suomessa toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana heikentyneet. Samaan aikaan koko maan pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat hieman paremmät kuin edellisen kyselyn aikana.

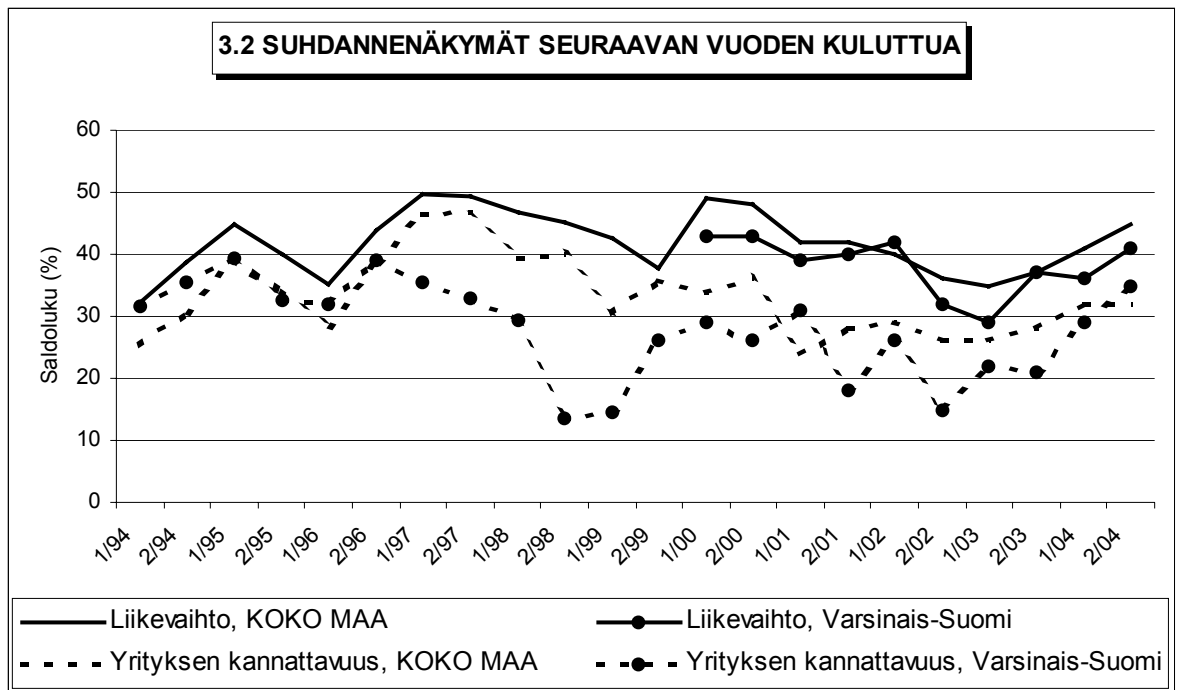
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Tuotekehitys-panostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vaka-varaisuus
KOKO MAA								
Suurempi	53	23	22	11	11	41	41	39
Yhtä suuri	38	68	75	88	88	52	51	57
Pienempi	9	10	3	1	1	7	9	4
Saldoluku (%)	44	13	19	10	10	34	32	35
Varsinais-Suomi								
Suurempi	50	24	22	12	14	45	41	42
Yhtä suuri	42	69	76	88	85	50	53	55
Pienempi	8	7	2	0	1	5	6	3
Saldoluku (%)	42	17	20	12	13	40	35	39

Koko maan ja Varsinais-Suomen pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien osatekijöiden suhteen positiivisia. Liikevaihtoa lukuun ottamatta alueen pk-yritysten suhdannenäkymät ovat jonkin verran paremmat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin kaikkien tekijöiden osalta.

Seuraavasta kuvioista nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymät ovat Varsinais-Suomessa jonkin verran paremmat kuin keväällä 2004.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu alueen osalta yritysten kannattavuuden saldoluviut jaksoilta 1/94-2/99 kahden seuraavan jakson keskiarvona. Koko maata kuvaavat saldoluviut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

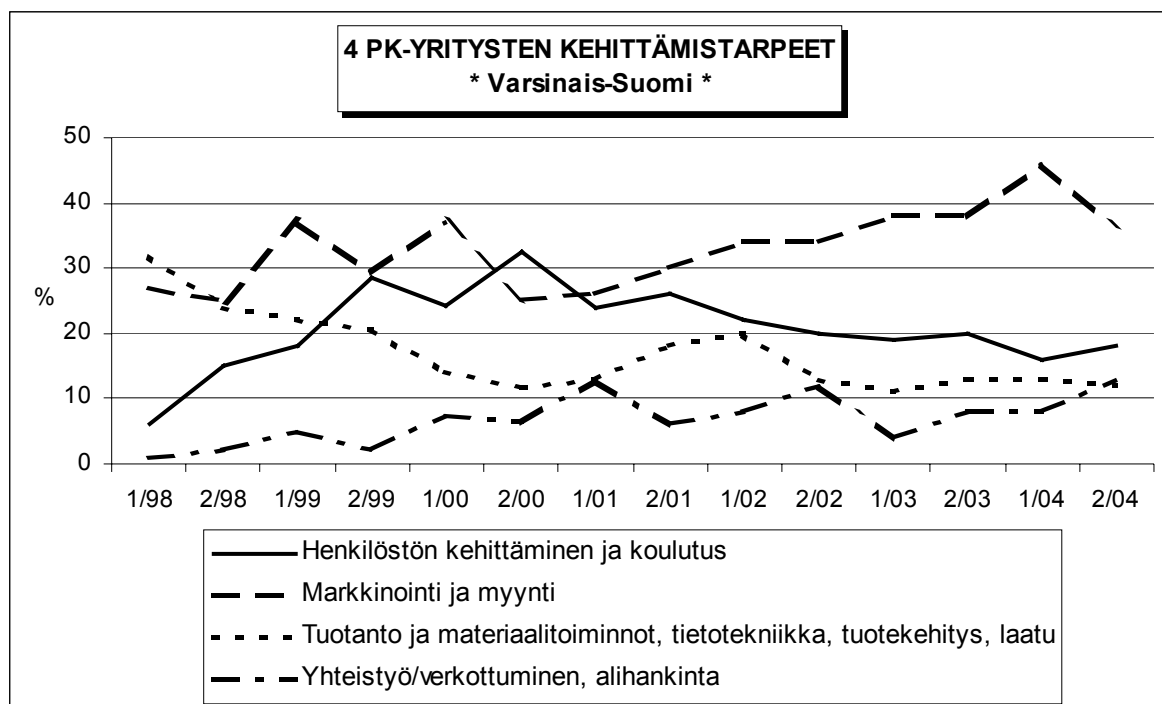
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA	Varsinais-Suomi
	%	%
Johtaminen	4	3
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	19	18
Markkinointi ja myynti	33	36
Vienti ja kansainvälistyminen	3	2
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	4	5
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	13	12
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	13	13
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	2
Muu	1	0
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	9	8

Varsinais-Suomen pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä, seuraavaksi eniten kehittämistarvetta on henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa. Alueen pk-yrityksillä on koko maan pk-yrityksiin verrattuna keskimääräistä enemmän kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä. Muilta osin alueen tulokset ovat lähes samaa tasoa kuin koko maassa keskimäärin.

Kevään 2004 tilanteeseen verrattuna on markkinoinnin ja myynnin kehittämistarve vähentynyt Varsinais-Suomessa. Yhteistyön/verkottumisen ja alihankinnan kehittäminen on puolestaan lisääntynyt hieman edelliseen kyselyyn verrattuna.

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

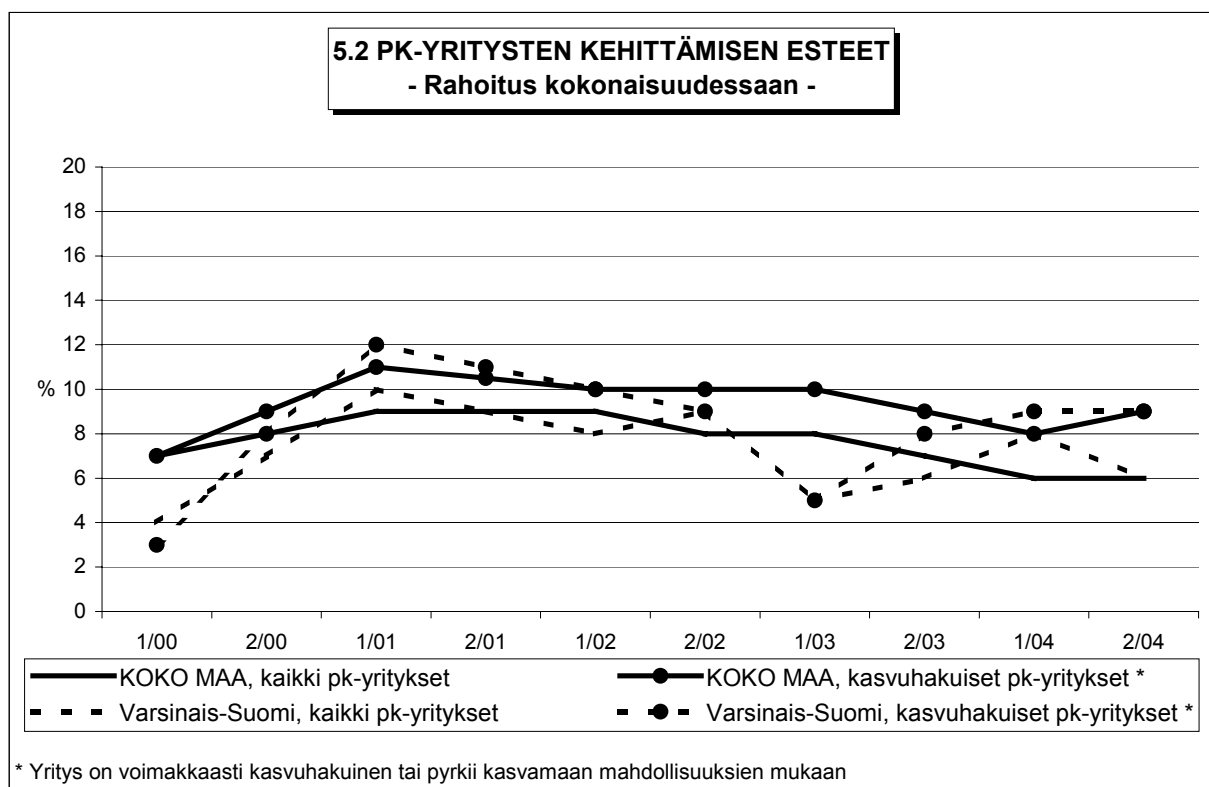
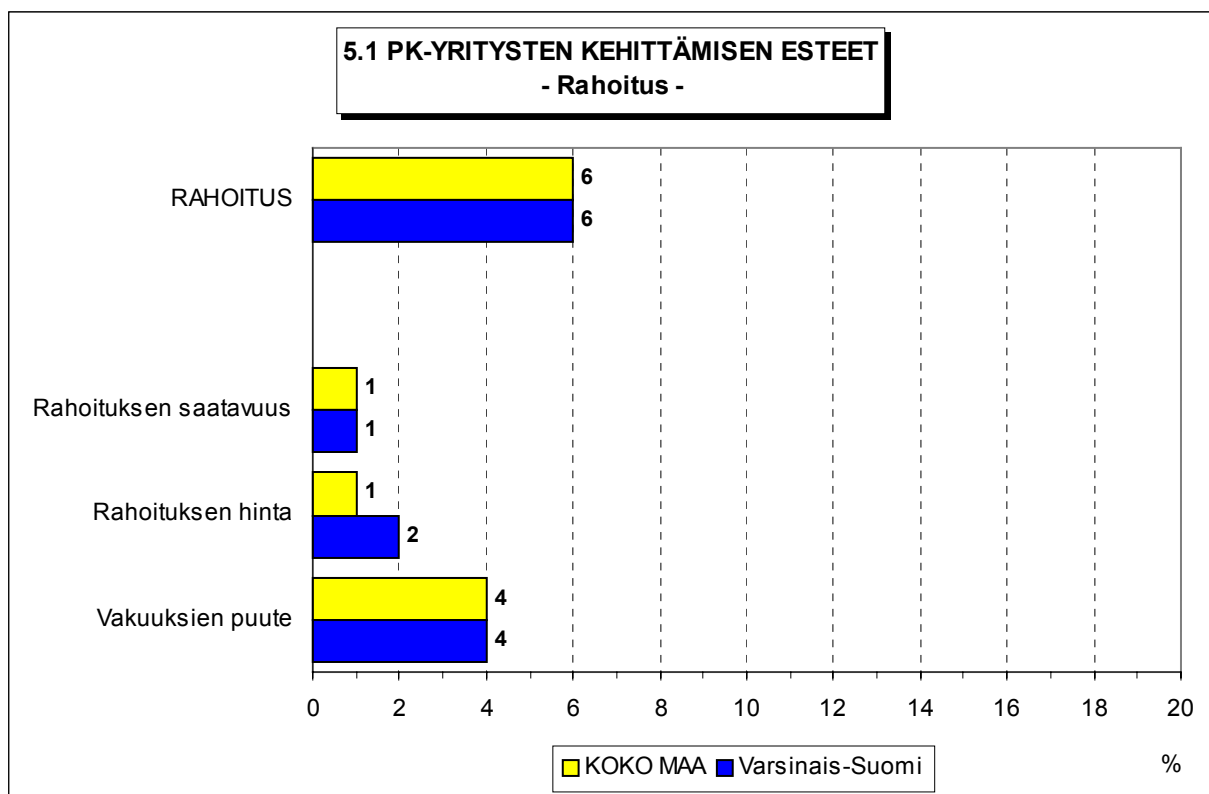
Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Varsinais-Suomi
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	5	6
byrokratia	2	4
työlainsäädäntö	1	1
työehtosopimukset	0	1
muu sääntely	1	1
KUSTANNUSTASO	11	10
verotus	3	3
palkkataso	2	2
työn sivukulut	5	4
muut tuotantokustannukset	2	2
KILPAILUTILANNE	24	25
kireä kilpailutilanne	17	17
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	3
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	0	0
markkinoita vääristävät tuet	0	1
harmaa talous, konkurssit jne.	1	1
kysynnän riittämättömyys	3	3
RAHOITUS	6	6
rahoituksen saatavuus	1	1
rahoituksen hinta	1	2
vakuuksien puute	4	4
RESURSSITEKIJÄT	16	16
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	9	7
alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	0	0
toimitilat	1	1
koneet ja laitteet	0	0
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	6	8
YLEINEN SUHDANNE-/MAAILMANTILANNE	21	17
MUUT TEKIJÄT	5	5
EI OSAA SANOA	12	13

Varsinais-Suomessa pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat kireä kilpailutilanne sekä yleinen suhdanne-/maailmantilanne. Alueen pk-yritykset kokevat koko maan pk-yrityksiä harvemmin yleisen suhdanne-/maailmantilanteen yrityksen kehittämisen esteeksi. Muilta osin tulokset ovat samaa tasoa kuin koko maassa.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 6 prosentilla Varsinais-Suomen pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 1 prosentilla, rahoituksen hinta 2 prosentilla ja vakuuksien puute 4 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Varsinais-Suomessa toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan yhtä suuren kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Alueella toimivat kasvuhakuiset⁵ pk-yritykset pitävät rahoitusta hieman suurempana kehittämisen esteenä kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

⁵ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

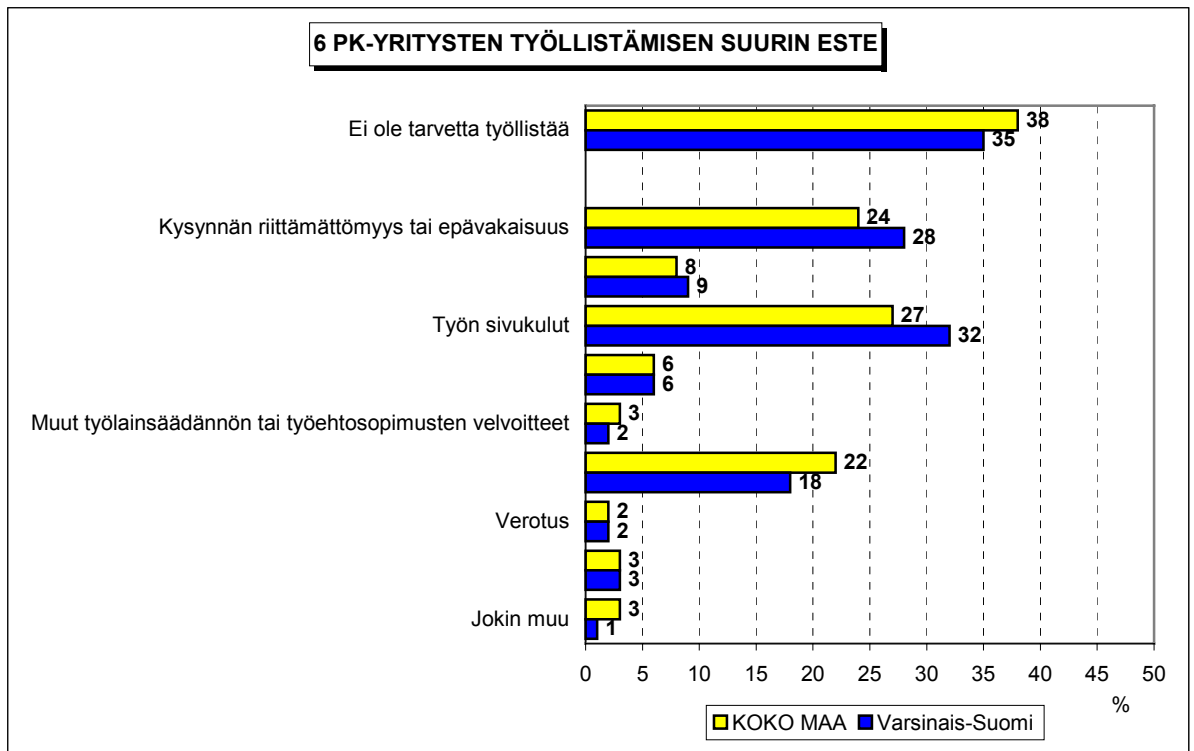
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Taulukko 6: Pk-yritysten työllistämisen suurimmat esteet.

	KOKO MAA %	Varsinais-Suomi %
Ei ole tarvetta työllistää	38	35
SEURAAVAT %-OSUUDET NIISTÄ, JOILLA TARVE TYÖLLISTÄÄ		
Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus	24	28
Palkkataso	8	9
Työn sivukulut	27	32
Irtisanomiseen liittyvä riski	6	6
Muut työlainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet kuin	3	2
Työvoiman saatavuus	22	18
Verotus	2	2
Yhtiön toimitilat (ahtaus/ tilanpuute)	3	3
Jokin muu	3	1

Varsinais-Suomen pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat työn sivukulut ja kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus. Alueella työn sivukuluja pitää työllistämisen suurimpana esteenä joka kolmas pk-yritys, jolla on tarve työllistää. Koko maan pk-yritykset kokevat työllistämisen suurimmiksi esteiksi työn sivukulut, kysynnän riittämättömyyden tai epävakaisuuden sekä työvoiman saatavuuden. Lähes kahdella viidestä koko maan ja joka kolmannella Varsinais-Suomen pk-yrityksellä ei ole tarvetta työllistää.

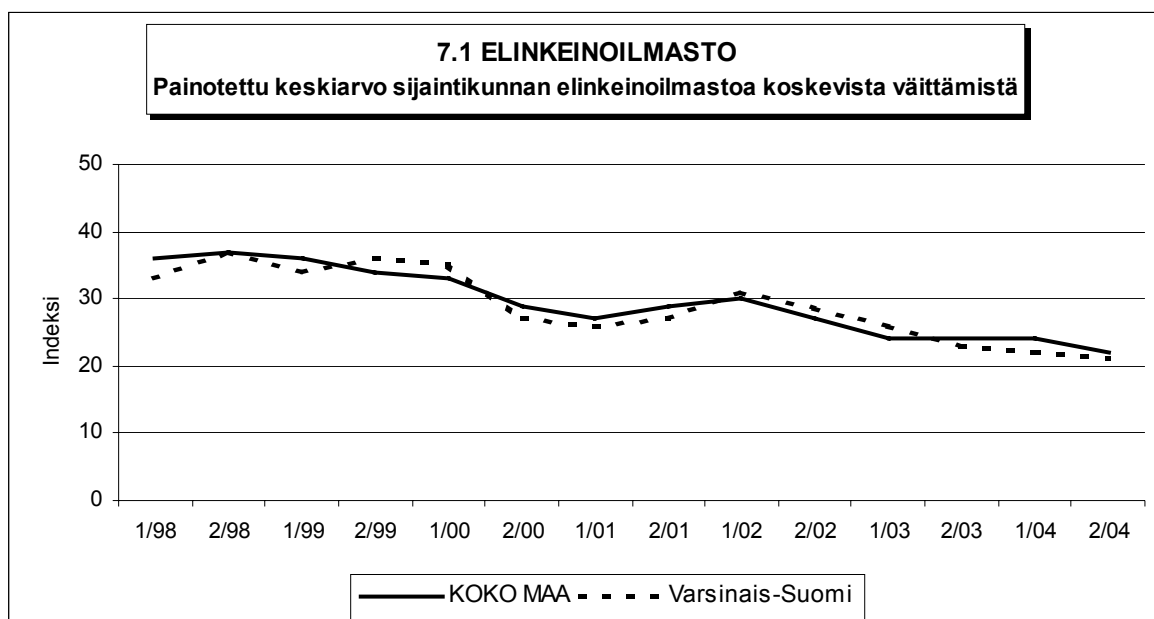

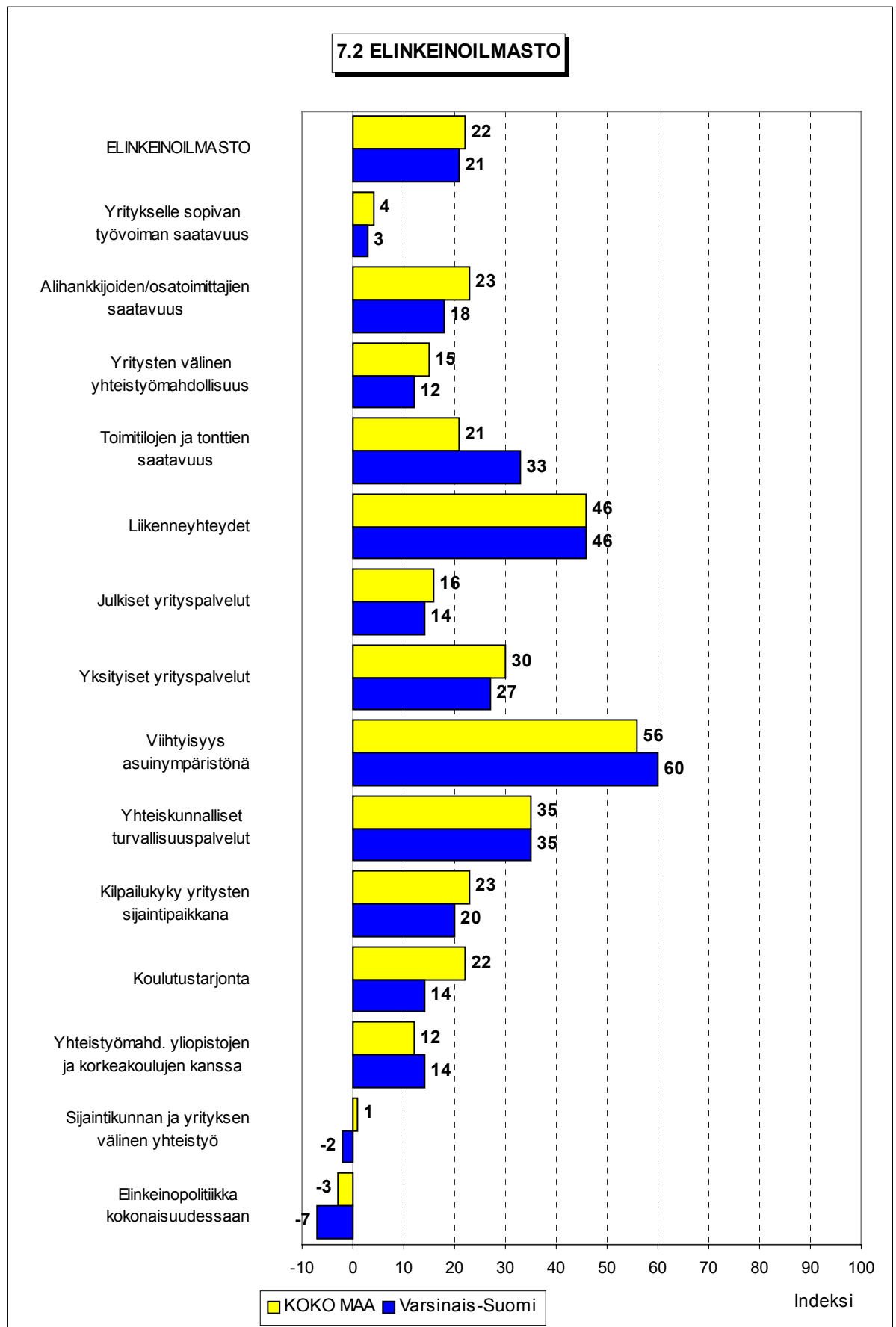
7 Elinkeinoilmasto

Taulukko 7: Pk-yritysten arviot sijaintikunnan elinkeinoilmastosta.

INDEKSIT (Erittäin huono = -100, ..., Erittäin hyvä = 100)	KOKO MAA	Varsinais-Suomi
Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	4	3
Alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	23	18
Yritysten välinen yhteistyömahdollisuus	15	12
Toimitilojen ja tonttien saatavuus	21	33
Liikenneyhteydet	46	46
Julkiset yrityspalvelut	16	14
Yksityiset yrityspalvelut	30	27
Viihtyisyys asuinympäristönä	56	60
Yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut	35	35
Kilpailukyky yritysten sijaintipaikkana	23	20
Koulutustarjonta	22	14
Yhteistyömahdollisuus yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa	12	14
Sijaintikunnan ja yrityksen välinen yhteistyö	1	-2
Elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan	-3	-7
ELINKEINOILMASTO (Painotettu keskiarvo osatekijöiden indekseistä)	22	21

Yrityksen sijaintikuntaan elinkeinon harjoittamisen näkökulmasta ollaan Varsinais-Suomessa lähes yhtä tyytyväisiä kuin koko maassa keskimäärin. Tyytyväisimpiä alueen pk-yritykset ovat viihtyisyyteen asuinympäristönä ja liikenneyhteyksiin. Suhteellisesti tyytymättömiä Varsinais-Suomessa toimivat pk-yritykset ovat sijaintikunnan elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan sekä sijaintikunnan ja yrityksen väliseen yhteistyöhön. Muuta maata tyytymättömiä alueen pk-yritykset ovat koulutustarjontaan, alihankkijoiden sekä osatoimittajien saatavuuteen sekä elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Varsinais-Suomessa hieman heikentynyt keväästä 2004.

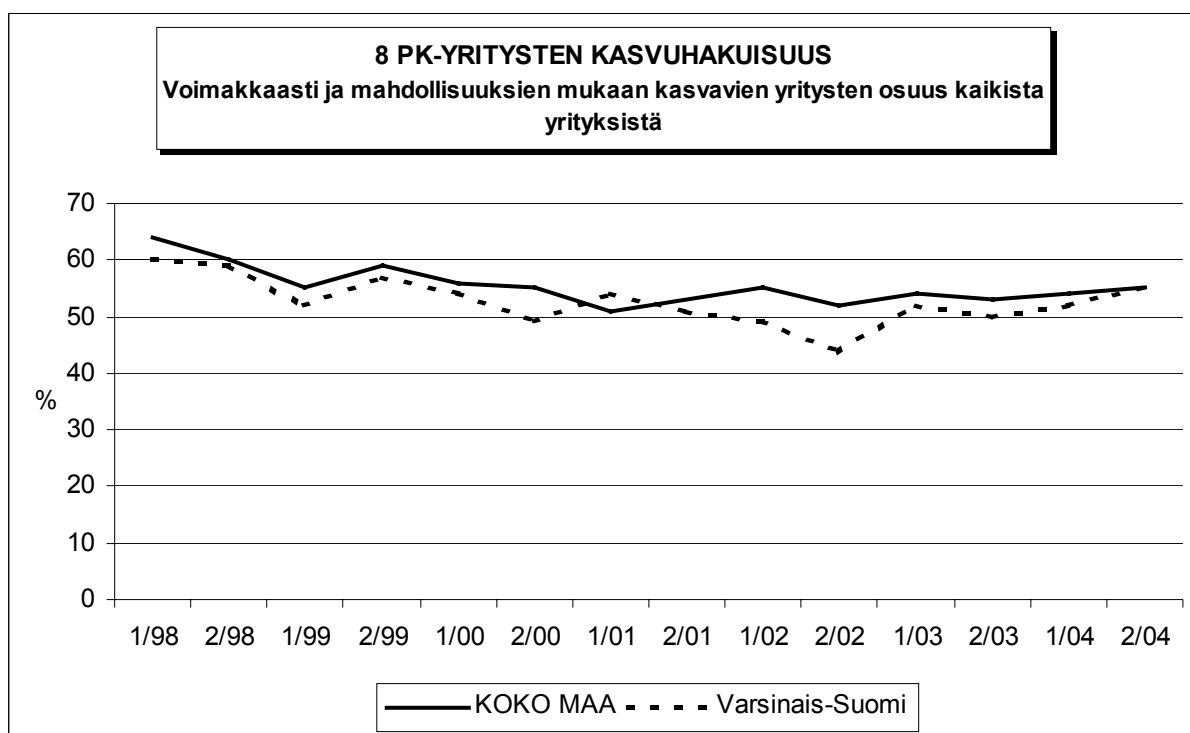
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 8: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

	KOKO MAA	Varsinais-Suomi
	%	%
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	7	7
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	48	48
Pyrimme säilyttämään asemamme	34	31
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	10	13
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	1

Varsinais-Suomessa on suhteellisesti yhtä paljon voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumisesta seuraavan vuoden aikana ennakoi prosentti koko maan ja Varsinais-Suomen pk-yrityksistä. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät myynnin ja markkinoinnin lisäämistä.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Varsinais-Suomessa yhteensä 55 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on yhtä suuri. Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on Varsinais-Suomessa nyt hieman suurempi kuin keväällä 2004.

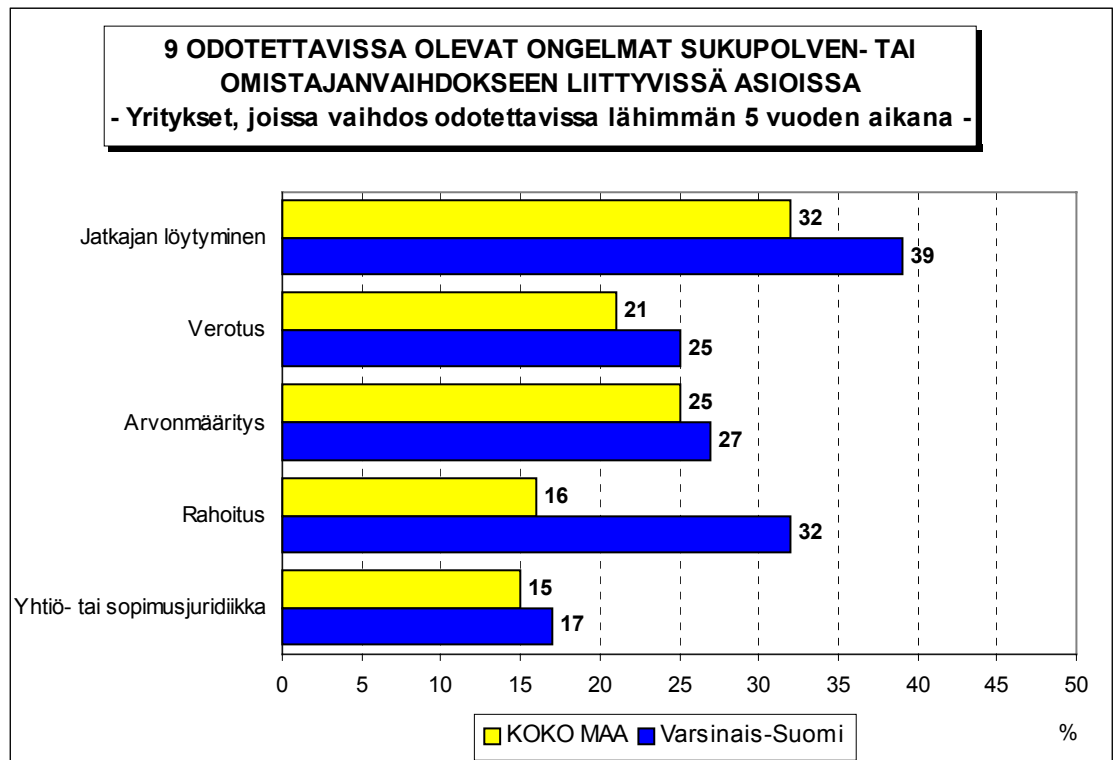
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Varsinais- Suomi %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN SISÄLLÄ		
Ei	86	85
Kyllä	14	15
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	72	75
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	8	5
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	12	11
Ei osaa sanoa	9	9

Sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana joka kuudennessa Varsinais-Suomessa toimivassa pk-yrityksessä. Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut joka seitsemännessä pk-yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana.

Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana joka viidennessä pk-yrityksessä. Varsinais-Suomessa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa hieman harvemmin, joka kuudennessa pk-yrityksessä. Niissä alueen pk-yrityksissä, joissa sukupolven- tai omistajanvaihdos on ajankohtainen lähimmän viiden vuoden aikana, odotetaan olevan eniten ongelmia jatkajan löytymisessä ja rahoituksessa.

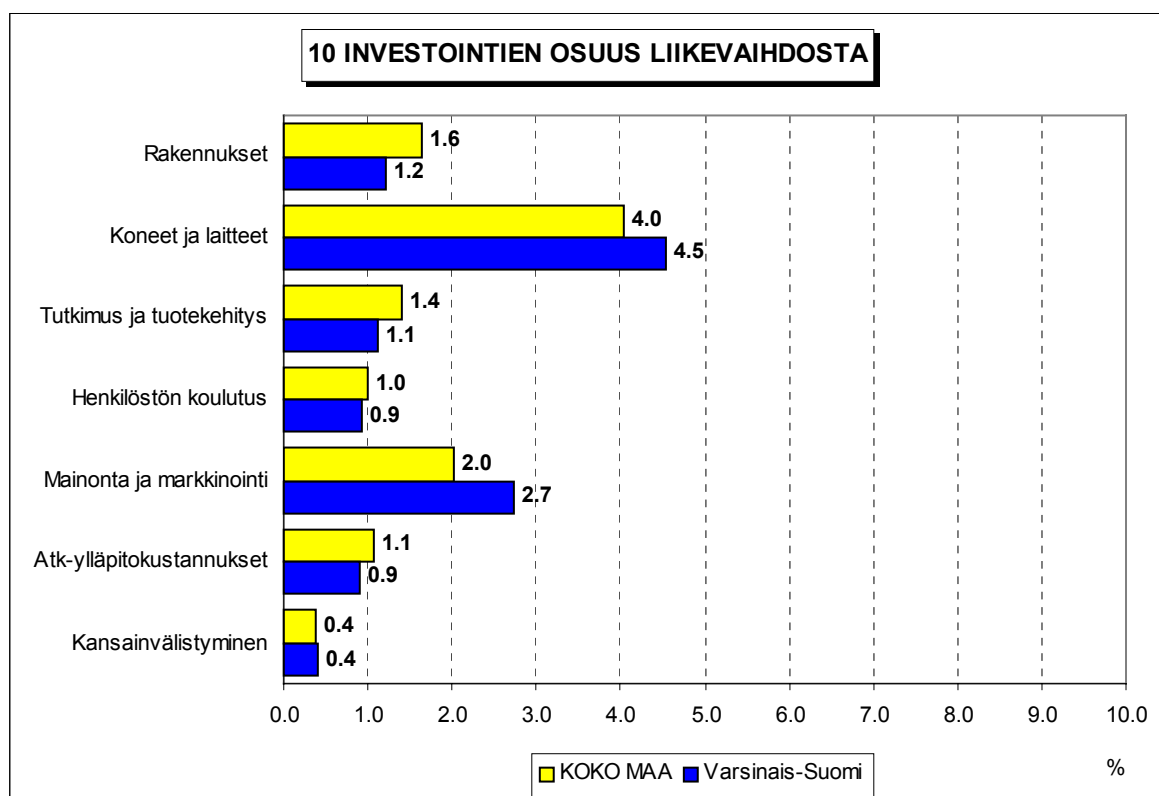

10 Pk-yritysten investoinnit

Taulukko 10: Pk-yritysten investoinnit seuraavan 12 kuukauden aikana (osuus prosenttia liikevaihdosta).

	KOKO MAA	Varsinais-Suomi
	%	%
Rakennukset	1.6	1.2
Koneet ja laitteet	4.0	4.5
Tutkimus ja tuotekehitys	1.4	1.1
Henkilöstön koulutus	1.0	0.9
Mainonta ja markkinointi	2.0	2.7
Atk-ylläpitokustannukset	1.1	0.9
Kansainvälistyminen	0.4	0.4
YHTEENSÄ	11.5	11.7

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,5 prosenttia ja Varsinais-Suomen pk-yritykset 11,7 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Varsinais-Suomen pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin ja mainontaan ja markkinointiin. Koko maan pk-yritysten investointeihin verrattuna alueen yritykset investoivat keskimääräistä enemmän edellä mainittuihin kohteisiin.

11 Pk-yritysten rahoitus

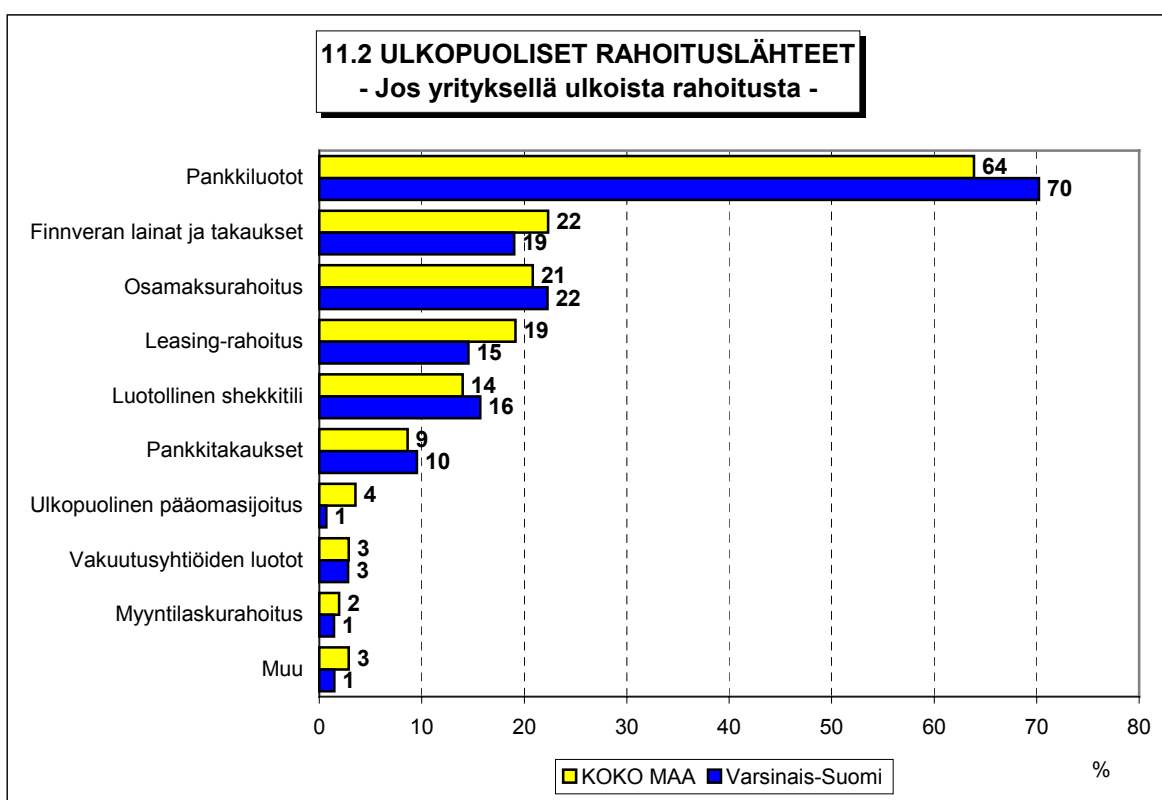
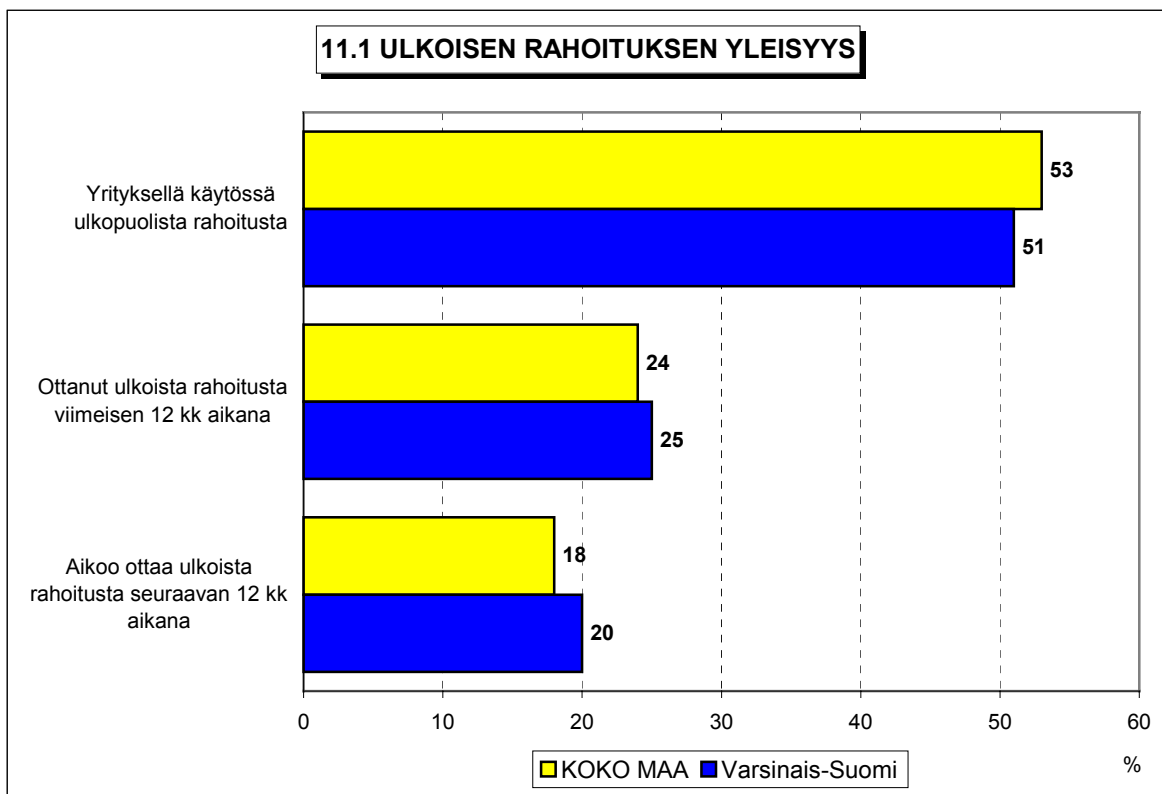
Taulukko 11: Pk-yritysten rahoitus.

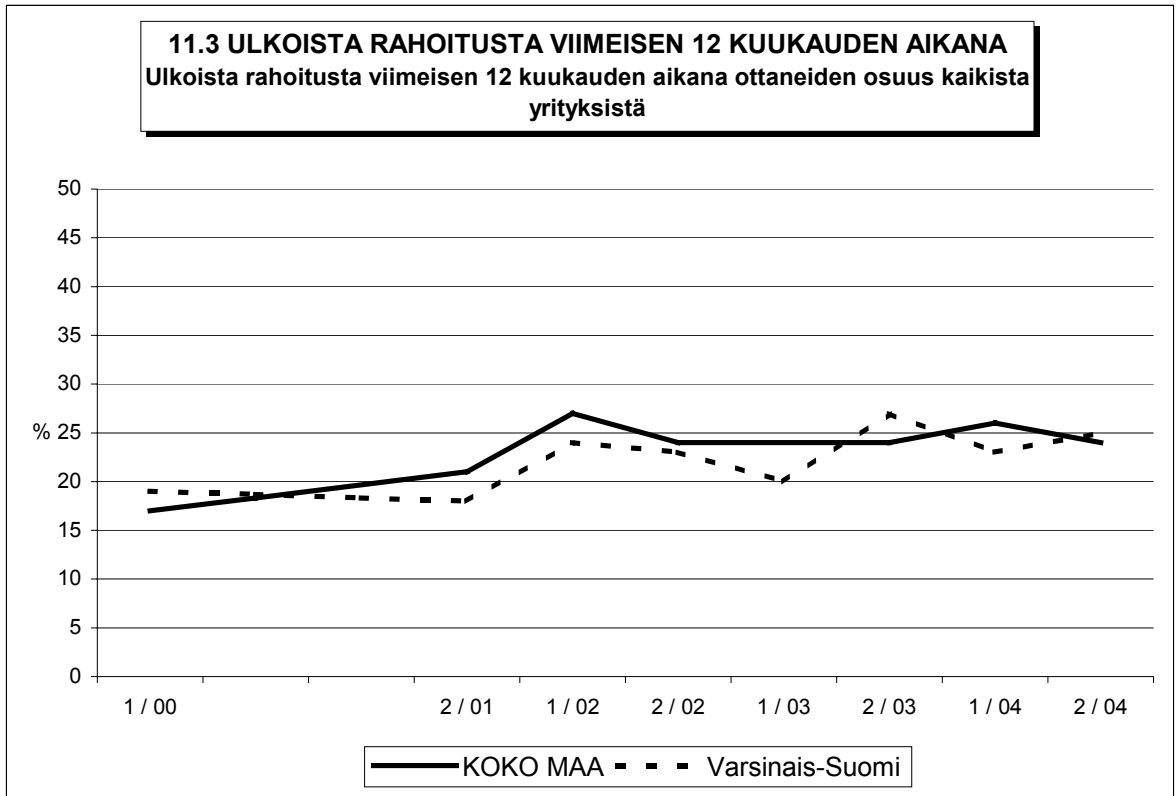
	KAIKKI	YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS		SUKUPOLVEN-/ OMISTAJANVAIHDOS				
				TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN AIKANA		ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei osaa sanoa
Osuudet kaikista pk-yrityksistä (%)	%	%	%	%	%	%	%	%
KOKO MAA								
Yrityksellä käytössä ulkopuolista rahoitusta	53	57	47	51	61	53	50	54
Ottanut ulkoista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana	24	29	19	23	34	25	22	26
Aikoo ottaa ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kk aikana	18	23	12	17	22	17	20	18
Varsinais-Suomi								
Yrityksellä käytössä ulkopuolista rahoitusta	51	59	41	49	59	48	54	65
Ottanut ulkoista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana	25	29	21	22	43	24	24	34
Aikoo ottaa ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kk aikana	20	27	12	18	30	20	25	16

Ulkoista rahoitusta on Varsinais-Suomessa 51 prosentilla ja koko maassa 53 prosentilla pk-yrityksistä. Keväällä 2004 ulkoista rahoitusta oli 60 prosentilla alueen ja 57 prosentilla koko maan pk-yrityksistä. Viimeisen 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta on ottanut joka neljäs Varsinais-Suomessa toimiva pk-yritys ja seuraavan 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta aikoo ottaa joka viides alueella toimiva pk-yritys. Niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on ulkoista rahoitusta, on 70 prosentilla pankkiluottoja 22 prosentilla osamaksurahoitusta ja 19 prosentilla Finnveran lainoja ja takauksia.

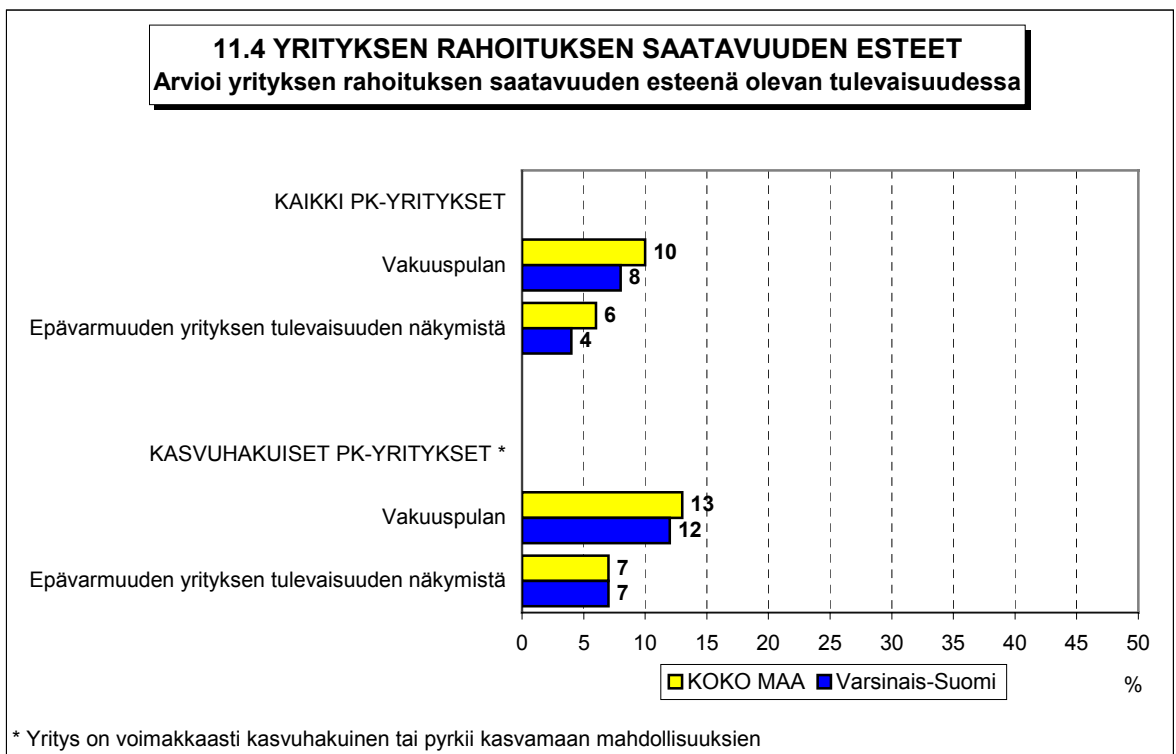
Vakuuspulan arvioi olevan yrityksen rahoituksen saatavuuden esteenä tulevaisuudessa 8 prosenttia pk-yrityksistä Varsinais-Suomessa ja 10 prosenttia pk-yrityksistä koko maassa. Epävarmuuden yrityksen tulevaisuudesta arvioi olevan tulevaisuudessa yrityksen rahoituksen saatavuuden esteenä puolestaan neljä prosenttia Varsinais-Suomen ja kuusi prosenttia koko maan pk-yrityksistä. Varsinais-Suomessa kasvuhakuiset yritykset arvioivat vakuuspulan olevan hieman suuremman esteen yrityksen rahoituksen saatavuudelle kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

Varsinais-Suomessa 10 prosenttia pk-yrityksistä ennakoi asiakkaiden maksuhäiriöiden lisääntyvän seuraavan vuoden aikana ja kolme prosenttia odottaa maksuhäiriöiden vähenevän seuraavan vuoden aikana. Alueen pk-yrityksistä odottaa pienempi osuus maksuhäiriöiden lisääntyvän (saldoluku +3%) kuin viime keväänä (saldoluku +6%).

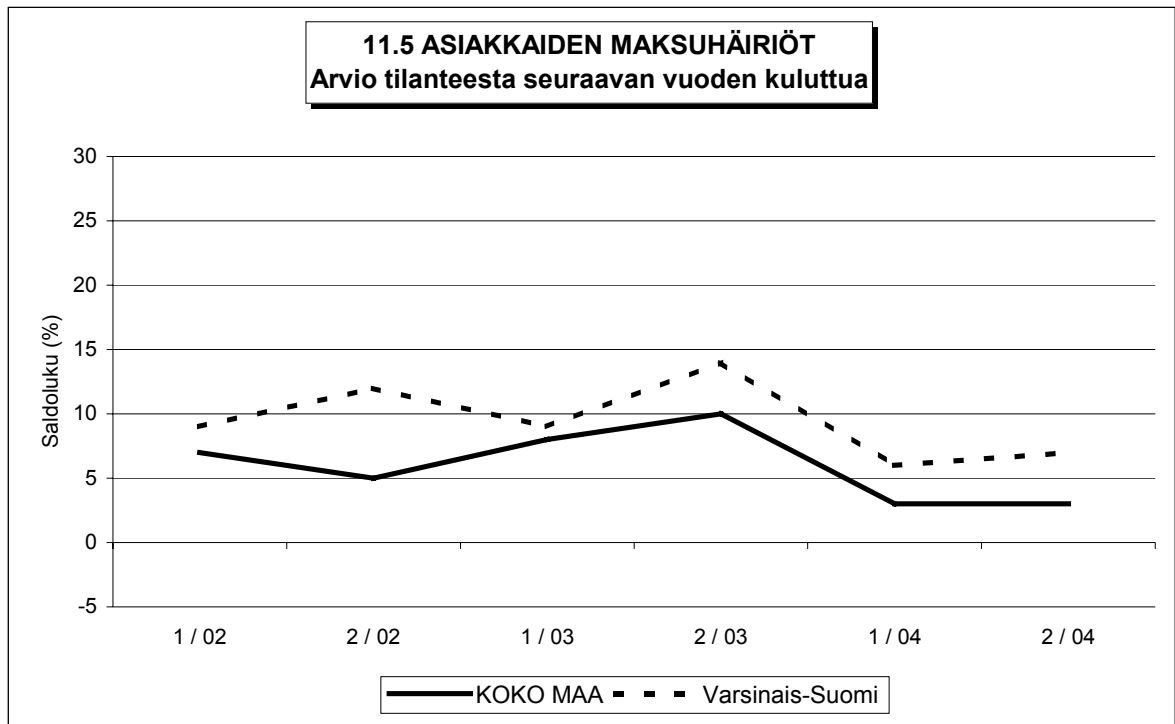

Ulkoista rahoitusta ei kysytty jaksoilla 2/00 ja 1/01.

* Yritys on voimakkaasti kasvuhakuinen tai pyrkii kasvamaan mahdollisuuksien

FINNVERA

TIETOA - TAITOA - PÄÄOMAA

Pääkonttorit

Helsinki

Vuorimiehenkatu 1 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

Kuopio

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240

Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi

Aluekonttorit

Helsinki (Pääkaupunkiseutu)

Vilhonkatu 5 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401

Uusimaa

Vuorimiehenkatu 1, 2. krs • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

Joensuu

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163

Jyväskylä

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299

Kajaani

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

Kuopio

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

Lahti

Laiturikatu 2, 5. krs, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249

Lappeenranta

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

Mikkeli

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

Oulu

Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944

Pori

Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349

Rovaniemi

Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099

Seinäjoki

Kauppatori 1 - 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399

Tampere

Kehräsaari • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711

Turku

Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

Vaasa

Pitkätie 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849

Edustustot ulkomailta

Pietari

Käyntiosoite
Petrogradskaya nab. 18 A,
City-Centre-liikekeskus/toimisto 419
RUS-198005 St. Petersburg, Russia

Postiosoite

PL 95, 53501 Lappeenranta
Puhelin +7 812 332 0830
Faksi +7 812 332 0831

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 229 221, f. (09) 2292 2999
www.yrittajat.fi

Etelä-Karjalan Yrittäjät ry

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
p. (05) 610 0200, f. (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Kauppatori 1-3 F, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa

Etelä-Savon Yrittäjät ry

Linnankatu 5 • PL 204, 50101 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

Helsingin Yrittäjät

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2984, f. (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki

Hämeen Yrittäjät ry

Sibeliuksenkatu 11 A 1, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.yrittajat.fi/hame

Kainuun Yrittäjät ry

Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa

Keski-Suomen Yrittäjät ry

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. (014) 643 922, f. (014) 643 944
www.yrittajat.fi/keskisuomi

Kymen Yrittäjät ry

Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi

Lapin Yrittäjät ry

Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi

Länsipohjan Yrittäjät ry

Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Kehräsaari B-rappu • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.yrittajat.fi/pirkanmaa

Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. (013) 221 311, f. (013) 127 678
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Isokatu 56, 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.ppy.net

Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.yrittajat.fi/paijathame

Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry

Eläntötie 3, 01510 Vantaa
p. (09) 823 7630, f. (09) 873 6681
www.espoonyrittajat.fi, www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi

Satakunnan Yrittäjät ry

Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.yrittajat.fi/satakunta

Savon Yrittäjät ry

Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

Uudenmaan Yrittäjät - Nylands Företagare ry

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2982, f. (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Brahenkatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi

Företagarnas Centraldelegation

Storalånggatan 55, 65100 Vaasa
p. (06) 320 8000, f. (06) 320 8020
www.osfofo.fi